

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm
2010-04-01

Vår referens
R. Källström

Dnr
N2010/742/E

Remiss av Energimyndighetens underlag till Sveriges nationella handlingsplan för energi från förnybara energikällor

Företagarna har fått möjligheten att yttra sig över ovan rubricerad remiss och har valt att lämna synpunkter på de delar av handlingsplanen som vi bedömer främst berör våra medlemsföretag.

Sammanfattning

Företagarna ser positivt på EU:s ambition att genom nationella handlingsplaner lyfta fram frågan om förnybar energi i samtliga länder, eftersom en harmoniserad lagstiftning skapar en större legitimitet kring energifrågan. En långsiktigt hållbar energipolitik är inte bara viktig för att tackla de klimatutmaningar vi står inför, utan minst lika avgörande för företagandets villkor. Det är i småföretagen som jobben och tillväxten skapas, men tyvärr har många småföretag drabbats hårt av vinterns höga elpriser, som till stor del beror på en ryckig energipolitik. Elproduktionen av konkurrenskraftiga energislag måste öka och Företagarna vill att utbyggnaden av alla energislag ska ske på långsiktigt marknadsmässiga villkor. Vi tror dessutom att det är klokt att rikta in sig på att höja medvetenheten om möjligheterna till energieffektivisering i företag och hushåll, i syfte att nå klimatmålen.

Satsa på energieffektivisering

Inledningsvis vill Företagarna uppmärksamma att det är lätt att man fokuserar allt för mycket på ökad tillförsel av förnybar energi, vilket visserligen är viktigt, men målet är trots allt en minskad klimatpåverkan genom minskade utsläpp av växthusgaser. Då målet är uttryckt som ett användningsmål i form av kvoten (*använd förnybar energi / total användning av energi*) så betyder det att om vi totalt sett använder mindre energi minskar vi behovet av att tillföra ny förnybar energi (annorlunda uttryckt: redan tillförd förnybar energi räcker längre). Det gör att lika mycket arbete som läggs på att få fram förnybara energikällor kan och bör satsas på energieffektivisering för att nå de energi- och klimatpolitiska målen. Genom att sänka sin energikonsumtion kan företagen minska sina kostnader och förbättra sitt ekonomiska resultat. Det frigör resurser som kan användas på andra håll i verksamheten, exempelvis till att anställa ny personal. Det är därför klokt att rikta in sig på att höja medvetenheten om möjligheterna till energieffektivisering. I det arbetet är det viktigt att få med sig hushåll och småföretag, inte bara den energiintensiva industrin. Företagarna vill därför se en utvidgning av Programmet för energieffektivisering i industrin (PFE) som även omfattar övriga industriföretag, och en möjlighet att söka ”energikartläggningscheck” för företag med en förbrukning under 500 MW per år.

Sektorsmål för transportsektorn

Det nationella energipolitiska målet är en fossiloberoende fordonsflotta år 2030, endast 10 år efter direktivets målar (10 procent förnybart i transportsektorn till år 2020). Det kommer att ställa stora krav på både transportsektorn och biltillverkarna i utvecklingen av förnybara drivmedel och tekniker. Med största sannolikhet innebär det ökade kostnader för transportnäringen och därmed för de företag och konsumenter som har behov av transporter och varor som transporteras. Resultatet blir att Sveriges konkurrenskraft skadas. Företagarna tycker det är viktigare att driva på internationellt samordnade reduktionsprocesser än att forcera fram kostnadskrävande åtgärder enbart i Sverige. I övrigt stödjer Företagarna Energimyndighetens krav på att begreppet *fossiloberoende* klargörs närmare då tolkningen idag är otydlig.

Särskild redogörelse för biogas

Energimarknadsinspektionen skriver sin rapport *Ökad andel biogas på en utvecklad gasmarknad- EI R2009:12*, att det mot bakgrund av den övergripande omställningen till ett förnybart energisystem är önskvärt att öka andelen biogas i det svenska naturgasnätet. En ökad kvantitet inhemskt producerad biogas ökar samtidigt försörjningstryggheten på marknaden.

Energimarknadsinspektionen har identifierat tre huvudsakliga problem för en utvecklad svensk gasmarknad, där biogasen tillåts expandera för att på sikt ersätta naturgasen, och lagt ett antal förslag för att komma tillrätta med problemen. Företagarna står bakom förslaget att skattemässigt underlätta samdistributionen av bio- och naturgas samt att ta fram ett system för ursprungsgarantier för gas. För bättre integration och ökad flexibilitet mellan de lokala gasmarknaderna bör systemet omfatta all gas på den svenska marknaden. Därutöver ser Företagarna gärna att systemet redan från början utformas så det är förenligt med övriga system inom EU, vilket skulle främja marknadsutvecklingen i ett större perspektiv.

Elnätet

Företagarna förhåller sig positiva till Energimyndighetens förslag till ett förändrat regelverk för att undvika tröskeeffekter för anslutning av förnybar elproduktion. Det innebär dels en s.k. förtida delning av nätförstärkningskostanden, dels att staten genom Svenska Kraftnät övertar den ekonomiska risk som det innebär att göra nätförstärkning med högre kapacitet än det finns anslutande produktion från början. Förslaget syftar till att förstärka nätet på förhand utifrån den potential som finns för elproduktion i ett visst område. Det handlar inte om någon subvention av nätanslutningen, utan varje enskilt projekt måste kunna bära sina egna kostnader. Förslaget styr därför mot att den mest kostnadseffektiva utbyggnad av förnybar energi sker först. Företagarna vill dessutom se större fokus på förbättrade elkraftsöverförings- och distributionssystem. Kraven är bättre funktionalitet, högre effektivitet och möjlighet att ansluta småskalig förnybar energi. I Sverige är det i dagsläget omöjligt för ett litet företag, eller hushåll, som skaffat egna vindsnurror eller solceller att koppla in dem på elnätet och få betalt för överskottselen. I Tyskland, där detta är möjligt, räknar man med att 130 000 arbetstillfällen tillkommit då en ny industrisektor för produktion av vind- och solcellsanläggningar vuxit fram tack vare ellagstiftningen. Vi vill därför att en översyn av ellagen görs i syfte att bedöma huruvida detta är möjligt även i Sverige.

Ambitionshöjning i elcertifikatsystemet

Regeringen har för avsikt att utveckla elcertifikatsystemet, dels via en ambitionshöjning till 25 TWh till år 2020 och dels avseende ett gemensamt system med Norge (det sistnämnda ska utredas vidare). Företagarna saknar en noggrannare konsekvensanalys av vilka konsekvenser höjda kvoter i elcertifikatsystemet kan komma att innebära för elkunden. Systemet är konstruerat så att kvotplikten tvingar fram en efterfrågan på elcertifikat så att målet om 25 TWh nås. Det

betyder att ju svårare det är att nå målet desto högre blir priset på elcertifikat, dvs. elkundens subvention till producenten av förnybar el. Man riskerar med andra ord att den målnivå man valt är samhällsekonomiskt olönsam, och kostar elkunderna onödigt stora pengar.

Byggregler och normer

Direktivets artikel 13 anger att medlemsstaterna i sina byggregler och normer ska införa lämpliga åtgärder för att öka andelen energi från förnybara energikällor i byggsektorn. Direktivet anger också att byggreglerna ska främja användningen av värme- och kylsystem som drivs med energi från förnybara energikällor och som väsentligt sänker energianvändningen. Man föreskriver att medlemsstaterna använder energi- och miljömärkning eller andra lämpliga certifikat för att öka användningen av sådana system. Energimyndigheten och Boverkets bedömning är att andelen förnybar energi i byggnader styrs bäst med generellt verkande styrmedel, och inte riktade stöd, en åsikt Företagarna delar. Potentialen för energieffektivisering är mycket stor både inom befintlig byggnader och vid nybyggnationer. I Sverige svarar bostäder, lokaler och service för strax under 40 procent av det totala energibehovet och för 20 procent av de totala utsläppen av växthusgaser. Företagarna har tidigare uttryckt att ett välfungerande direktiv som reglerar byggnaders energiprestanda kan vara ett viktigt verktyg för att möjliggöra att EU ska kunna nå de uppsatta klimat- och energimålen till 2020.¹ Det är dock oerhört viktigt att det inte medför ökade administrativa kostnader för företag och hushåll samt att de standarder och certifikat som används är likvärdiga inom hela gemenskapen.

Certifierings- och kvalifikationssystem för installatörer

Enligt artikel 14 ska medlemsstaterna säkerställa att certifieringssystem eller motsvarande kvalifikationssystem senast den 31 december 2012 görs tillgängligt för installatörer av pannor och ugnar som drivs med biomassa, solcells- och solvärmesystem, ytnära jordvärme och värmepumpar. Energimyndigheten föreslår att regeringen ger myndigheten i uppdrag att, i samråd med berörda organisationer och företrädare för installatörer, redovisa hur implementeringen av certifieringssystem ska säkerställas. Medlemsstaterna ska erkänna certifieringar som andra medlemsstater utfärdat, något Företagarna befarar kan leda till en mängd olika certifieringar. Bättre vore att i största möjliga mån sträva efter ett enhetligt certifieringssystem som främjar funktionen på den inre marknaden, även om hänsyn i vissa fall kan behöva tas till befintliga strukturer. Många olika certifieringssystem riskerar att försvåra för framförallt mindre installatörer att verka på den gemensamma Europeiska marknaden.

Installationsmål för solvärme

Energimyndigheten, Boverket och Solenergiföreningen föreslår att Sverige antar ett installationsmål om en miljon kvadratmeter nyinstallation av solvärmepaneler till 2020 (0,4 TWh). Det uppskattas att denna nivå är förenlig med vad solvärmebranschen har möjlighet att installera utan bidrag. Företagarna har inte insikt nog för att bedöma om detta uttalade är realistiskt, men vår generella ståndpunkt är att utbyggnaden av alla energislag ska ske på långsiktigt marknadsmässiga villkor, utan behov av subventioner.

Slutligen vill vi påpeka att det är djupt beklagligt att utredningen saknar en genomarbetad konsekvensanalys av åtgärdsförslagen. En genomgång av konsekvenserna för företagen av det

¹ Remissvar "Förslag till reviderat direktiv för byggnaders energiprestanda" 2009-03-09

stora antalet förslag som läggs fram saknas helt. Det är därför svårt att lämna synpunkter på utredningens alla förslag.

Företagarna

Christina Linderholm
Chef Analys & Opinion

Rebecca Källström